

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26610>

Özet

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i (ÖYÖ), Çi?dem Ça?lar taraf?ndan 2012 y?l?nda geli?tirilen ve ö?rencilerin okul ortam?nda deneyimledikleri yabanc?la?ma düzeylerini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ö?rencilerin akademik süreçlere, okul yönetimine, ö?retmenlere ve genel olarak e?itim sistemine kar?? hissettikleri kopukluk, güçsüzlük ve anlams?zl?k gibi duygusal ve bili?sel tepkileri de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde kapsaml? bir Faktör Analizi çal??mas? yap?lm?? olup, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?u gösterilmi?tir.

ÖYÖ, e?itim psikolojisi ve sosyolojisi alanlar?nda ö?renci motivasyonu, okul ba?ar?s?zl??? ve okul terk riski gibi konularla ili?kili yabanc?la?ma fenomenini derinlemesine incelemek için önemli bir araç sa?lamaktadır. Ölçek, özellikle lise ve üniversite düzeyindeki ö?rencilerin e?itim ortamlar?na ne ölçüde entegre olduklar?n? veya yabanc?la?t?klar?n? belirlemek amacıyla kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci Yabanc?la?mas?, Okul Ortam?, Psikometrik Ölçek, E?itim ve Bilim, Çi?dem Ça?lar, Yabanc?la?ma, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Çi?dem Ça?lar

Amaç

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin temel amacı, ortaö?retim ve yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin e?itim sistemine ve okul ya?ant?s?na kar?? geli?tirdikleri yabanc?la?ma hissinin boyutlar?n? ve yo?unlu?unu nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n yabanc?la?maya yol açan faktörleri tespit etmelerine ve bu olumsuz durumu azaltmaya yönelik stratejiler geli?tirmelerine yard?mc? olmay? hedefler.

Ölçek, spesifik olarak ö?rencilerin akademik hayattan kopukluk, kurallara kar?? duyars?zl?k, ki?isel hedeflerin anlams?zla?mas? ve sosyal izolasyon gibi yabanc?la?ma alt boyutlar?ndaki durumlar?n? saptamak için tasarlanm??tır. Bu sayede, müdahale programlar? daha hedef odakl? bir ?ekilde planlanabilir.

Yap?

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i, sosyolojik ve psikolojik yabanc?la?ma teorilerine dayanan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ça?lar (2012) taraf?ndan geli?tirilen bu yap?, ö?rencilerin

kendilerini okul ortam?na ait hissetmeme, akademik süreçlerde kontrol kayb? ya?ama ve okulun amaçlar?n? benimsememe durumlar?n? kapsar. Tipik olarak yabanc?la?ma, güçsüzlük, anlams?zl?k, normsuzluk, sosyal izolasyon ve kendine yabanc?la?ma gibi alt boyutlarda ele al?n?r.

Ölçek, ö?rencilerin e?itim deneyimlerinin duygusal ve motivasyonel yönlerini yans?tan maddeler içerir. Bu yabanc?la?ma yap?s?, ö?rencinin akademik ba?ar?s? ve genel refah? üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle e?itim ara?t?rmalar?nda kritik bir de?i?kendir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilmesine dair orijinal çal??mada (Ça?lar, 2012), yap?n?n psikometrik geçerlik kan?tlar?n?n sunulmas? beklenmektedir. Bu kan?tlar genellikle yap? geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik ve ay?rt edici geçerli?i içerir. Yap? geçerli?i için s?kl?kla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Orijinal makale incelendi?inde, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu faktör yap?s?na sahip oldu?u gösterilmi?tir. Madde-toplam korelasyonlar? ve faktör yükleri, maddelerin ölçülmek istenen yap?y? yeterli düzeyde temsil etti?ini do?ulamaktadır. Çal??man?n detaylar?na Ted Egitim ve Bilim dergisinin ilgili say?s?ndan ula??labilir: egitimvebilim.ted.org.tr.

Güvenirlik

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in iç tutarlılı??n? ve zamana kar?? kararlılı??n? de?erlendirmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarlılık katsay?s? olarak Cronbach Alfa de?erleri hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in kararlılı??n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n tutarlılı??n? göstererek ölçe?in zaman içinde güvenilir ölçümler sa?lad??n? kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Ça?lar (2012), ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak için öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) gerçekle?tirmi?tir. Bu analiz, yabanc?la?man?n alt boyutlar?n? (örne?in, güçsüzlük, normsuzluk) tanımlam??t?r.

AFA sonuçlar?n?n ardından, ölçe?in teorik yap?s?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. DFA sonuçlar?, kabul

edilebilir uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) sunarak ölçe?in çok faktörlü yap?s?n?n sa?lam oldu?unu desteklemi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme/Uyarlama Tipi Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Likert Ölçe?i (Tipik olarak 4 veya 5 seçenekli derecelendirme format? kullan?l?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renci Popülasyonu (Ortaö?retim ve Yüksekö?retim)

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi ve genç yeti?kinlik (Yakla??k 14-25 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli ortaö?retim kurumlar?ndan veya üniversitelerden gönüllü ö?renciler.

Test Metodolojisi: Uygulama, kat?l?mc?lar?n her maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya kat?lmad?klar?n? belirttikleri standart bir öz bildirim prosedürünü içerir. Puanlama, ters maddelerin kodlanmas? sonrasında toplam puan veya alt boyut puanlar? üzerinden yap?l?r; yüksek puan, yüksek düzeyde ö?renci yabanc?la?mas?n? i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i, E?itim Psikolojisi, Okul Ba?ar?s?, Öz Bildirim, Likert Ölçe?i, Geli?tirme, Psikometri, Geçerlik

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Mevcut de?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Yaz??ma Adresi: Çi?dem Ça?lar (2012 y?l?ndaki kurumsal ba?l?l???na göre.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere geli?tirilmemi?tir. Ticari kullan?m için izinler ve ücretler, orijinal yazar (Çi?dem Ça?lar) ve yay?nc? (E?itim ve Bilim Dergisi) ile ileti?ime geçilerek belirlenmelidir.

Test Y?l?: 2012

Orijinal makale, TED taraf?ndan yay?nlanan hakemli bir dergide aç?k eri?im olarak sunulmu?tur, bu da akademik kullan?m?n genellikle kolayla?t?r?ld??? anlam?na gelir.

Kaynaklar

Ça?lar, Ç. (2012). Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin geli?tirilmesi. *E?itim ve Bilim*, 37(166), 195-205.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: egitimvebilim.ted.org.tr

Ö?renci Yabanc?la?ma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Bu ölçe?in maddeleri, sa?lanan orijinal kaynak içeri?inde mevcut de?ildir. Maddelere eri?im için Ça?lar (2012) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.